

Addendum

Saricon BV

Aan: Gemeente Den Haag: Dhr. D. Peters.
Van: Saricon: B. Nagelhout, T.M. Blok, D. de Goeij.
Datum : 14 mei 2020
Kenmerk: 20S020/Addendum 2; PvO_0027 op paragrafen 6.2.12 en 10.7.1
Titel: **Addendum CE-bodembelastingkaart gemeente Den Haag**
Betreft §: Bodembelastingkaart Den Haag, paragrafen 6.2.12 en 10.7.1
Betreft VG: Verdacht gebied 'verdedigingswerken generiek' en VG_35
Betreft PvO: PvO_0027 (11016 PVO OCE 2 v1)

Inleiding

Saricon heeft in opdracht van de gemeente Den Haag een addendum opgesteld bij de CE-bodembelastingkaart van de gemeente Den Haag. Doel van het addendum is het verwerken van mutaties aan verdachte gebieden als gevolg van vrijwaringen na opsporingsonderzoeken of andere aanvullende onderzoeken. Aan de hand van de rapporten van deze opsporingswerken zal de kaart worden bijgewerkt. De werkzaamheden zijn uitgevoerd conform de offerte 2019-S-141-AB-02, d.d. 13 augustus 2019. De opdracht is verleend per brief d.d. 7 februari 2020 onder nummer 4040056773.

Het addendum is een aanvulling op het door REASeuro opgestelde rapport 'Historisch Vooronderzoek Conventionele Explosieven CE-Bodembelastingkaart Gemeente Den Haag' kenmerk RO-170154 versie 3.0, d.d. 11 juni 2018 (hierna: bodembelastingkaart Den Haag).

Vrijwaring PvO_0027 (11016 PVO OCE 2 v1)

Dit addendum heeft betrekking op de vrijwaring die in GIS is opgenomen met het kenmerk PvO_0027 (hierna: het PvO).

Gegevens Rapport	
Locatie:	Boulevard Scheveningen
Project:	OCE Boulevard Scheveningen
Titel:	'OCE Boulevard Scheveningen'
Rapportkenmerk:	11016 PVO OCE 2 v1
Datum:	10 januari 2019
Opdrachtgever:	Gemeente Den Haag
Uitvoerder:	Van den Herik Sliedrecht

Analyse

Verdacht gebied

De werkzaamheden in het opsporingsgebied vonden plaats binnen twee verdachte gebieden: een verdacht gebied dat werd aangemerkt in verband met de aanwezigheid van een verdedigingswerk en een verdacht

gebied dat werd aangemerkt in verband met de aanwezigheid van afwerpmunitie. Over deze verdachte gebieden is in het rapport van REASeuro de onderstaande informatie opgenomen:

Verdacht gebied 'verdedigingswerken (generiek)'	
Nummer:	Geen, 'Verdedigingswerken (generiek)'
Omschrijving afbakening:	Bodembelastingkaart Den Haag, paragraaf 10.7.1
Oorlogshandeling:	Verdedigingswerken
Verdacht op:	Kleinkalibermunitie, hand- en geweergranaten, munitie voor granaatwerpers en geschutmunitie
Kaliber/type:	Diverse. Geschutmunitie 5 cm t/m 8 cm
Aantal:	Geen tot enkelen
Verschijningsvorm:	Achtergelaten / gedumpt
Nationaliteit:	Duits
Maximale penetratiediepte t.o.v. maai-veld:	1,5 m - mv
Maximale penetratiediepte t.o.v. NAP:	Niet vastgesteld

Verdacht gebied afwerpmunitie	
Nummer:	VG_35
Omschrijving afbakening:	Bodembelastingkaart Den Haag, paragraaf 6.2.12
Oorlogshandeling:	Bombardement, 22 maart 1945
Verdacht op:	Afwerpmunitie
Kaliber/type:	250 lb. en/of 500 lb.
Aantal:	Geen tot enkelen
Verschijningsvorm:	Afgeworpen
Nationaliteit:	Brits
Maximale penetratiediepte t.o.v. maai-veld:	250 lb.: 2,0 m -mv 500 lb.: 2,5 m -mv
Maximale penetratiediepte t.o.v. NAP:	Niet vastgesteld

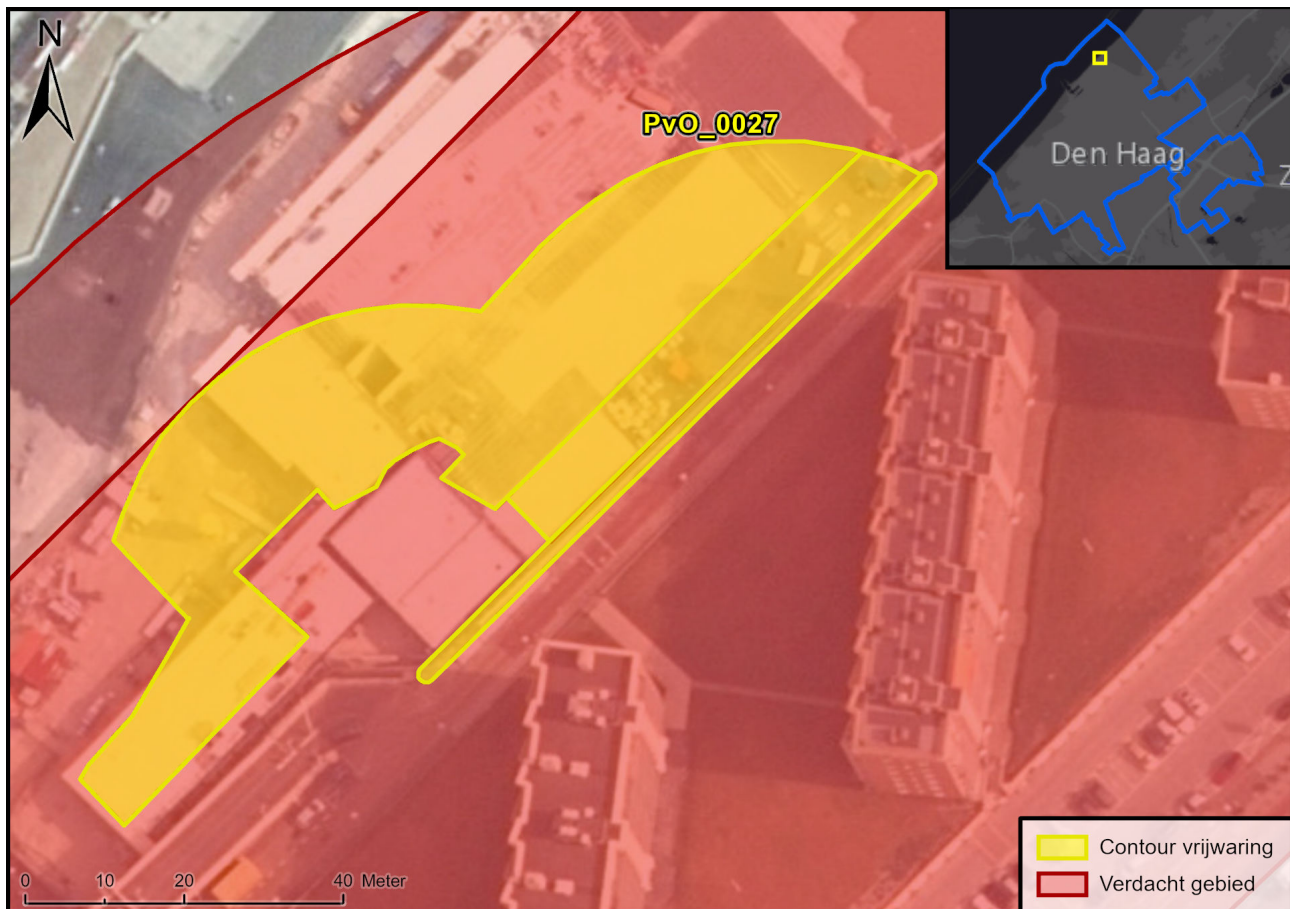
Aard van de opsporingswerkzaamheden

De werkzaamheden bestonden uit het zeven van de grond tot 1,00 meter -mv. Deze laag werd als onverdacht aangemerkt. Het PvO geeft hiervoor geen argumentatie. Verder bestonden de werkzaamheden uit oppervlakedetectie, benadering van verdachte objecten en het (laagsgewijs) ontgraven van delen van het opsporingsgebied.

Bij de werkzaamheden zijn alleen de uitgangspunten ten aanzien van het verdacht gebied VG_35 (afwerpmunitie) aangehouden. Uit het PvO blijkt niet dat rekening is gehouden met het verdacht gebied 'verdedigingswerken (generiek)' en dus met de mogelijke aanwezigheid van kleinkalibermunitie, hand- en geweergranaten, munitie voor granaatwerpers en geschutmunitie. Er werden geen CE aangetroffen.

Vrijwaring keerwand

De in het opsporingsgebied aanwezige keerwand (de smalle strook aan de noordoostzijde van de vrijwaring, zie figuur 1) was blijkens het PvO reeds eerder door middel van dieptedetectie geheel vrijgegeven. Het PvO hiervan is op het moment van opstellen niet bij Saricon aanwezig, enkel het projectplan dd 9-8-2017 met kenmerk 10939 PP OCE 1 V1 en informatie dat dit werk conform dit plan is uitgevoerd. Op grond van deze informatie stelt Saricon dat de locatie van de keerwand geheel vrij is van CE.

Figuur 1. Locatie vrijwaring PvO_0027

Vrijwaring ontgraving

Ten westen van de keerwand is een gedeelte van het opsporingsgebied (laagsgewijs) ontgraven (zie figuur 2). Het ontgraven gebied is verdacht op afwerpmunitie, tot een diepte die (uitgaande van afwerpmunitie van 500 lb.) door REASEuro is vastgesteld op 2,5 meter -mv. Daarnaast is het gebied verdacht op kleinkalibermunitie, hand- en geweergrenaten, munitie voor granaatwerpers en geschutmunitie tot een diepte die door REASEuro is vastgesteld op 1,5 meter -mv. Hoewel de opsporing vermoedelijk niet gericht is geweest op deze CE, mag gezien de aard van de werkzaamheden (laagsgewijze ontgraving) worden aangenomen dat ook deze CE niet meer in het opsporingsgebied aanwezig zijn.

Wat betreft de diepte van de ontgraving zijn in het rapport twee waarden opgenomen: de PvO vermeldt '+ 3 m NAP' terwijl de vrijgavetekening '3,5 m - hmv' weergeeft.¹ De vrijgavetekening stelt de maaiveldhoogte van het opsporingsgebied op '6,2 m +NAP'.

De ondergrens van de uitgevoerde werkzaamheden (3,2 m – mv) ligt dieper dan de ondergrens van zowel het verdacht gebied verdedigingswerk (1,5 meter – mv) als van de ondergrens van het verdacht gebied VG_48 (2,5 meter – mv).² Dit gedeelte van het opsporingsgebied is daarmee vrij van de hier te verwachten CE.

¹ Het verschil tussen deze waarden bedraagt 0,3 meter. Saricon gaat hier uit van de waarde +3 meter NAP, wat overeen komt met 3,2 meter – mv.

² De maximale penetratiediepte t.o.v. NAP is door REASEuro niet vastgesteld. Saricon is bij deze conclusie uitgegaan van dat de huidige maaiveldhoogte gelijk is gebleven aan de maaiveldhoogte ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Hiernaar is geen aanvullend onderzoek verricht.

Vrijwaring detectie

Het overige deel van het onderzoeksgebied is door middel van non-realtime detectie vrijgegeven van CE zijnde afwerpmunitie van 250 lb. en/of 500 lb tot een diepte van 3 meter NAP. Dit komt overeen met 3,2 meter -mv³

Het gedetecteerde gebied is verdacht op afwerpmunitie, tot een diepte die (uitgaande van afwerpmunitie van 500 lb.) door REASeuro is vastgesteld op 2,5 meter -mv. De ondergrens van de uitgevoerde werkzaamheden (3,2 m – mv) ligt daarmee dieper dan de ondergrens van het verdacht gebied VG_48 (2,5 meter – mv). Het gedetecteerde gebied is daarmee vrij van deze CE.

Daarnaast is het gebied verdacht op kleinkalibermunitie, hand- en geweergranaten, munitie voor granaatwerpers en geschutmunitie tot een diepte die door REASeuro is vastgesteld op 1,5 meter -mv. Met deze hoofdsoorten CE is echter in de detectie voor zover bekend geen rekening gehouden, zodat het PvO naar oordeel van Saricon niet van toepassing is op deze CE, en er dus een verdacht gebied resteert.

Figuur 2. Resultaten vrijwaring PvO_0027

³ De maximale penetratiediepte t.o.v. NAP is door REASeuro niet vastgesteld. Saricon is bij deze conclusie uitgegaan van dat de huidige maaiveldhoogte (6,2 meter NAP) gelijk is gebleven aan de maaiveldhoogte ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Hiernaar is geen aanvullend onderzoek verricht.

Conclusie

Het deel van het verdacht gebied 'VG_35', beschreven in paragraaf 6.2.12 van de bodembelastingkaart Den Haag, dat overlapt met de vrijwaring PvO_0027 is **geheel vervallen**. Dit is het groen gearceerde deel van figuur 2.

De delen van het verdacht gebied 'verdedigingswerken (generiek)', beschreven in paragraaf 10.7.1 van de bodembelastingkaart Den Haag zijn, voor zover zij overlappen met de vrijwaring PvO_0027 **gedeeltelijk vervallen**. Dit is het paarse deel van figuur 2.

Opgesteld door:

T.M. Blok
Historisch onderzoeker

Opgesteld door:

B. Nagelhout
GIS specialist

Goedgekeurd door:

D. de Goeij
Afdelingshoofd